

Beleidsnota Sport Beweegt Winterswijk Sport & Bewegen 2020 en verder

Voorwoord

In Winterswijk staan we voor een sterke sport- en beweeginfrastructuur. Sport en bewegen maakt onze inwoners vitaal en stimuleert ontmoetingen. Samen met sportaanbieders, sporters, buurtsportcoaches en vele andere organisaties zetten we heel Winterswijk in beweging.

We hebben met partners van binnen en buiten de gemeentelijke organisatie aan deze beleidsnota gewerkt. Zo zijn er gesprekken gevoerd met de werkgroep Sport, verschillende sportaanbieders, de seniorenraad, de buurtsportcoaches, de kinderopvang, de zorgpartijen, het onderwijs en de Winterswijkse Uitdaging.

Daarnaast is er een groep inwoners geïnterviewd. Rode draad tijdens de gesprekken was het huidige en wenselijke sport- en voorzieningenaanbod. Andere gespreksonderwerpen waren de te bereiken doelgroepen en de positie van verenigingen.

Hoe houden we sport en bewegen in Winterswijk vitaal? En hoe zorgen we voor een toekomstbestendig sportlandschap waarin plaats is voor alle inwoners? Dat leest u in deze beleidsnota.

Tot slot wil ik graag iedereen, die aan deze nota heeft bijgedragen, bedanken voor de tijd en de inzet. Namens burgemeester en wethouders van de gemeente Winterswijk,

Elvira Schepers - Janssen
Wethouder

Februari 2021

Samenvatting

Sport beweegt Winterswijk

De afgelopen jaren is al veel bereikt met sport in de gemeente Winterswijk.

Er is flink geïnvesteerd in goede sportaccommodaties. De hardware volstaat. Komende jaren gaat het om de software. Vakleerkrachten, sporttrainers en buurtsportcoaches spelen een belangrijke rol in het stimuleren van sport en bewegen.

De komende jaren bouwen we verder op het succesvol ingezette beleid.

We zetten sport en bewegen in als middel om verschillende sociale doelstellingen te bereiken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan vitaliteit, leefbaarheid, preventie en meedoen. Meedoen vooral ook in het verenigingsleven maar ook het vrijwilligerswerk. Ook hierin zullen we proactief vanuit de gemeente stimuleren.

Sport en bewegen moet voor iedereen bereikbaar zijn.

Wij stimuleren alle inwoners om met plezier te bewegen en elkaar daarbij te ontmoeten. Het behouden en versterken van onze sport- en beweeginfrastructuur vormt hiervoor de basis. We leggen verbinding met verschillende domeinen (zoals het sociaal domein) om meer inwoners te bereiken.

Ons doel

Samen gaan we voor de toekomst van sport en bewegen in Winterswijk.

Met onze partners (onderwijs, sportaanbieders, maatschappelijke organisaties) vergroten we de effecten van sport en bewegen. We zorgen voor vitale sport- en beweegaanbieders, gezamenlijke beweegprogramma's en uitdagende beweegplekken. Ook zorgen we ervoor dat het verenigingsleven wordt gestimuleerd en bevorderd.

Sport- en beweegvoorzieningen Winterswijk

We streven naar een breed, uitdagend en toegankelijk aanbod van sportvoorzieningen.

Een optimaal sport- en beweegklimaat groeit mee met de behoeften van sportende en bewegende Winterswijkers. Winterswijk moet uitnodigen tot bewegen, zowel op sportlocaties als in de openbare ruimte. Sportevenementen kunnen daaraan bijdragen.

Ontwikkelingen en regelingen

We hebben elkaar nodig om onze doelen te realiseren.

Als we lokaal en regionaal samenwerken, bereiken we meer. We volgen ontwikkelingen en verwerken deze in ons sport- en beweegbeleid. Als gemeente regisseren, stimuleren en bevorderen we samenwerking.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De visie van de maatschappij op sport en bewegen verandert.

En daarmee verandert ook het sport- en beweegbeleid. Sport zorgt ervoor dat jong en oud meedoet, draagt bij aan de leefbaarheid van Winterswijk en het zorgt voor een actieve en gezonde levensstijl.

Sport wordt steeds minder alleen een doel op zich.

Het is steeds vaker een middel om diverse maatschappelijke doelstellingen en gemeentelijke opgaven te realiseren. De trend van individualisering vraagt om een andere manier van sport en bewegen. Dit heeft gevolgen voor het gebruik van sport- en beweegvoorzieningen. Ook de rol van sportverenigingen wordt anders. Dit alles vraagt om een herijking van het gemeentelijk sport- en beweegbeleid.

In deze beleidsnota werken we de kaders uit voor sport en bewegen voor 2020 en verder.

In april 2019 heeft de gemeenteraad het beleidskader Sport en bewegen vastgesteld. De kaders voor sport- en beweegstimulering, de (maatschappelijke) kracht van sport en bewegen en het sportlandschap werken we uit in deze beleidsnota Sport beweeg Winterswijk, 2020 en verder.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 kijken we terug op de vorige beleidsperiode. De hoofddoelstelling van het sportbeleid vindt u in hoofdstuk 3. Aan de hand hiervan hebben we drie thema's voor sport benoemd. Per thema is uitgewerkt wat we willen bereiken. Hoofdstuk 4 gaat in op lokale ontwikkelingen ten aanzien van sport en bewegen en hoe dat past bij de regionale en landelijke ontwikkelingen. Hier geven we ook aan wat onze regelingen op het gebied van beheer en exploitatie, tarieven en subsidies zijn. Hoofdstuk 5 geeft de financiële context weer.

2. Terugblik beleidsnota Blijf(t) in beweging!

In het najaar van 2014 stelde de gemeenteraad van Winterswijk de sportnota Blijf(t) in beweging! vast. Deze nota vormde het fundament voor het gemeentelijk sportbeleid van de afgelopen jaren. Diverse organisaties hebben zich ingezet voor de sport in Winterswijk. Hieronder geven we de belangrijkste resultaten aan.

2.1 Stimuleringsbeleid

We hebben met veel partijen samengewerkt om sport en bewegen te stimuleren.

Programma's die we hebben ingezet zijn: Beweegspetters, nijntje Beweegdiploma, sportdagen, sport extra, sportkennismakingslessen, buurtsportcoaches, Beweeg Wijs, gezonde school, smaaklessen, FITs, het prediabetes project, Fit in de buurt, de sportkaart, het jeugdsportfonds, Walking voetbal en een website (zie bijlage 4 van de uitvoeringsagenda voor een nadere uitwerking van deze programma's).

De belangrijkste maatschappelijke effecten zijn betere gezondheid, participatie en leefbaarheid.

Cijfers over bewegen en lidmaatschappen vindt u in bijlage 5 van de uitvoeringsagenda.

2.2 Accommodatiebeleid

De kwaliteit en de bezettingsgraad van de (binnen)accommodaties is goed.

Overdag zijn de leerlingen actief in de gymzalen. Einde van de middag en de avond de sportverenigingen. In de buitenruimte stimuleren Buurtsportcoaches het gebruik van schoolpleinen en speelveldjes. We hebben ingezet op hybride leren. Dit betekent dat praktijk en theorie zoveel mogelijk met elkaar verbonden zijn. Op deze manier zijn buitensportaccommodaties beter bezet, bieden we sportverenigingen meer handen en hebben studenten een uitdagende leerplek. Wekelijks zijn zo'n 25 studenten van het Graafschap College actief op en rondom sportpark Jaspers.

Er waren verschillende positieve ontwikkelingen.

Vanuit beleid rond ecologie, maatschappelijke kosten en breed aanbod van sport zijn er positieve ontwikkelingen geboekt. Een voorbeeld hiervan is dat meerdere verenigingen 'groene' onderhoudswerkzaamheden overnamen van de gemeente. Daarnaast hebben vier verenigingen energiebesparende maatregelen genomen. In 2015 en 2016 is geïnvesteerd in zwembad Jaspers. En we hebben een atletiekbaan en beachvelden gerealiseerd.

2.3 Samenwerking

Er is zowel lokaal als regionaal samengewerkt.

De werkgroep Sport is een belangrijk gesprekspartner over tal van onderwerpen op het gebied van sport en bewegen. Er zijn prestatieafspraken gemaakt. Daardoor konden we de (bezuinigings)bijdrage per actieve sporter gefaseerd afbouwen.

In de regio is Achterhoek in Beweging (AIB) gerealiseerd.

Dit is een samenwerking van acht gemeenten op het gebied van sport en bewegen. We hebben intensief ingezet op het programma Gezonde jeugd, sportaccommodaties en het succesvolle evenement Special Olympics 2018 Achterhoek.

Er is een structurele samenwerking met diverse partners.

Onze partners zijn bijvoorbeeld het Graafschap College, Rabobank Noord- en Oost-Achterhoek, Menzis, KNVB, het sociaal domein, de provincie Gelderland en Betaald voetbal De Graafschap.

3. Doelstellingen

Met deze beleidsnota Sport beweegt Winterswijk bouwen we voort op wat tot nu toe is bereikt. De monitor voor sport- en beweeggedrag gaan we uitbreiden. Op die manier kunnen we nog beter aansluiten op de wensen /behoeften van onze inwoners.

Hoofdoelstelling

De hoofddoelstelling van deze beleidsnota is:

De gemeente Winterswijk is een vitale samenleving waarin zoveel mogelijk inwoners verantwoord bewegen, sporten en elkaar ontmoeten. Samen met anderen promoten en versterken we sport en bewegen.

Om ons hoofddoel te bereiken richten we ons op drie thema's:

1. **Sport- en beweegstimulering**
We stimuleren inwoners, die niet of weinig aan sport doen, om te gaan sporten.
2. **(Maatschappelijke) kracht van sport en bewegen**
We zorgen voor een rijk verenigingsleven waar sportverenigingen toekomstbestendig zijn.
3. **Sportlandschap**
We maken onze voorzieningen op het gebied van sport en bewegen uitdagend en toegankelijk, zodat ze in de behoeften van diverse doelgroepen voorzien. Het gaat hierbij ook om bewegen in de openbare ruimte.

Deze thema's baseren we op de door de gemeenteraad vastgestelde kaders voor sport en bewegen en de wensen en behoeften van (sport)organisaties uit Winterswijk.

3.1 Sport- en beweegstimulering

We willen dat elke inwoner voldoende kan sporten, bewegen en elkaar daarbij kan ontmoeten. We gaan in gesprek met onze inwoners om een beter zicht te krijgen op hun sportgedrag, behoeften, mogelijkheden en belemmeringen.

Het gaat ons naast de sporters ook om de niet sporters.

Voor beide groepen is sporten/bewegen belangrijk, omdat het positieve effecten heeft op hun gezondheid en sociale contacten.

Ongeveer de helft van de bevolking van Winterswijk sport.

Er is winst te behalen bij de groep ouderen, inwoners met lage inkomens en inwoners die de weg naar betaalbaar en passend sport- en beweegaanbod niet (eenvoudig) kunnen vinden. We leggen bij deze groep eerst het accent op bewegen en hopen hiermee een brug te slaan naar het sporten/bewegen in verenigingsverband.

Wat willen wij bereiken?

We willen:

- Bewustwording creëren over het belang van bewegen voor een gezonde leefstijl.
- Dat de sport- en beweegmogelijkheden bekend zijn bij onze inwoners. Het gaat niet alleen om traditionele sporten maar ook (innovatieve) bewegingsvormen als Urban sporten, golf of vissen.

- Een leven lang sport en bewegen stimuleren.
- Naast actieve sportbeoefening ook inzetten op denksporten als bridge, schaken en dammen zodat andere doelgroepen worden bereikt.
- Zorgen voor een betere match tussen vraag en aanbod, zodat meer mensen mee kunnen doen bij een sportvereniging als sporter en/of als vrijwilliger. (Als voorbeeld Walking voetbal)
- Financiële belemmeringen om te sporten geheel of gedeeltelijk laten wegvallen
- Binnen hybride leren sport en bewegen en gezonde leefstijl inzetten voor kwetsbare inwoners.
- De regeling buurtsportcoaches voorzetten, zodat we inwoners warm blijven maken voor sport, bewegen en cultuur.

3.2. (Maatschappelijke) kracht van sport en bewegen

Ons rijke verenigingsleven vervult een belangrijke rol in de samenleving.

Sportverenigingen vormen een groot en belangrijk deel van de sport- en beweegsector. Sportverenigingen dragen sterk bij aan eigen kracht en participatie. Een sportvereniging biedt kansen om mensen te bereiken, elkaar te ontmoeten en te bedienen. De sportvereniging is een ontmoetingsplek, waar leden, ouders, vrijwilligers, supporters en bewoners samenkomen. Daarnaast biedt de sportvereniging structuur. Tot slot is er de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te doen.

Leden zelf moeten aan hun club blijven werken. De kracht zit hem in het verenigen en verbinden zodat de basis toekomstbestendig is. We stimuleren dat sportverenigingen elkaar (blijven) opzoeken en gezamenlijk kijken we hoe we elkaar kunnen versterken en werken we samen waar mogelijk.

Sportverenigingen worden steeds vaker betrokken bij maatschappelijke problematiek.

Voorbeelden van een bredere maatschappelijke functie zijn: het wasproject bij FC Trias en FC Winterswijk, hybride leren, inzet van buurtsportcoaches, sport voor mensen met een beperking bij

AV Archeus, de Gezonde sportkantine en duurzaamheidsmaatregelen. We willen deze bredere functies graag uitbreiden en versterken.

Wat willen wij bereiken?

We willen:

- Dat onze sportverenigingen toekomstbestendig zijn.
- Het verenigingsleven nog meer benadrukken. De positieve kanten blijven noemen en stimuleren bij leden.
- Samenwerking bij (sport)verenigingen onderling versterken. Gebruik maken van elkaars kennis en faciliteiten. Een voorbeeld is de samenwerking opzoeken met W.H.V de Karper. De vereniging levert een bijdrage aan het sociaal en maatschappelijk welzijn van de inwoners van Winterswijk. Bewegen is niet hun corebusiness maar wel het aspect ontmoeten.
- Dat er voldoende vrijwilligers blijven in de sportinfrastructuur. Met de juiste mensen op de juiste plek.
- Dat sportverenigingen die vitaal zijn zich nog meer, dan dat van nature al gebeurt, de maatschappelijke betekenis faciliteren en professionaliseren.
- Een inclusieve sport- en beweegcultuur realiseren.
- Samen met Achterhoek in beweging ons inzetten om de Gezondste regio te worden.
- Stimuleren dat er op niveau gesport kan worden.

3.3. Sportlandschap

Winterswijk biedt volop sport- en beweegmogelijkheden.

Er zijn sporthallen, gymzalen, sportscholen, prachtige buitensportaccommodaties, een zwembad, een strandbad, routes en sportieve plekken in de openbare ruimte, jeu-de-boulesbanen, trapveldjes, een skatebaan, freerunningparcours, speeltuinverenigingen, fiets- en wandelpaden. We maken deel uit van een regionaal fietsroutenetwerk. Met voldoende en kwalitatief goede sport- en beweegvoorzieningen brengen we meer mensen in beweging. Daarnaast gaat het erom dat trainers, begeleiders, buurtsportcoaches, en sportdocenten elkaar opzoeken en elkaar versterken zodat sport en bewegen aantrekkelijk blijft.

Onze openbare ruimte wordt vaker gebruikt voor ongeorganiseerd sporten.

Steeds meer inwoners plannen hun sport- en beweegactiviteiten op het moment dat het hen het beste uitkomt. Zij maken steeds vaker daarvoor gebruik van onze openbare ruimte. Momenteel zijn sporten als BMX'en, kickboksen, yoga, beachsporten, padel tennis en bootcamp populair. Met de tijd zijn weer andere sporten in trek. Het gaat om een groep inwoners die actief is in Winterwijk maar vaak geen lid is van een sportvereniging. Bij hen zijn andere drijfveren om te bewegen/sporten.

Wat willen wij bereiken?

We willen:

- De huidige kwaliteit van sport- en speelvoorzieningen behouden.
- Ook oog hebben voor de kleinere accommodaties/ gymzalen.
- De leefbaarheid en het aantal ontmoetingen in Winterswijk vergroten door inzet van sport- en beweegactiviteiten door verenigingen in samenwerking met buurtsportcoaches/Actief Winterswijk.
- Innovatieve manieren van bewegen stimuleren.
- Sportaccommodaties waar kan multifunctioneler gebruiken.
- Dat de omgeving uitnodigt tot bewegen.
- Verschillende doelgroepen motiveren voor bewegen/sporten
- door een uitdagend sportaanbod en sporten op (buiten)locaties stimuleren

In het Uitvoeringsplan is uitgewerkt hoe we deze doelstellingen gaan bereiken.

In de uitvoeringsagenda Sport en bewegen 2020 en verder kunt u lezen wie hierbij betrokken zijn, hoe ons huidige sportklimaat is en wanneer we wat willen realiseren.

De uitvoeringsagenda is dynamisch.

We passen de agenda aan, aan actuele ontwikkelingen. Tot slot zijn aan de uitvoeringsagenda diverse bijlagen toegevoegd. Daarin staat achtergrondinformatie over bewegen en lidmaatschappen en over gesubsidieerde sportverenigingen.

Hybride leeromgeving

4. Ontwikkelingen en regelingen

In dit hoofdstuk gaan we in op de huidige beleidsafspraken. We beschrijven hier ook de afspraken en regels waarbinnen we het gemeentelijk sportbudget besteden.

De samenleving verandert en de sport beweegt mee.

De sportdeelname vraagt aandacht. Er zijn andere wensen en voorkeuren voor sport en bewegen. Het is een uitdaging om groepen in beweging te krijgen en te houden. Daarnaast hebben we te maken met een veranderende organisatorische kracht (betaald/ versus vrijwilligers), afname van vrijwilligers en andere doelen bij sportaanbieders. Een sportschool streeft andere doelen na dan een vereniging. Het is tot slot belangrijk om te weten welke ontwikkelingen er lokaal, regionaal en landelijk zijn, zodat we daar zo goed mogelijk bij aan kunnen sluiten.

Als gemeenten vervullen we een belangrijke rol als het om sport en bewegen gaat.

We financieren sportaccommodaties en we zorgen dat sport- en beweegactiviteiten toegankelijk en veilig zijn voor onze inwoners.

Met sport en bewegen kunnen we ook andere beleidsdoelstellingen realiseren.

We zijn bijvoorbeeld een waardevolle partner op het gebied van onderwijs, gezondheid, ruimte en vrijetijd.

4.1. Beleid

4.1.1 Lokaal beleid

Lokaal sportakkoord

Lokale en/of regionale sportakkoorden helpen landelijke ambities te realiseren.

Om landelijke ambities te realiseren is het belangrijk dat gemeenten, sport- en beweegaanbieders en andere (potentiele) partners hier op lokaal - en waar mogelijk op regionaal niveau - uitvoering aan geven. In een lokaal/regionaal sportakkoord maken partijen afspraken over hoe zij met elkaar de ambities op het gebied van sport en bewegen binnen hun gemeenten willen bereiken.

Om tot een goed lokaal sportakkoord te komen zijn in Winterswijk sportformaten aangesteld. Sportformaten zijn onafhankelijke professionals die partijen in Winterswijk met elkaar in contact brengen. Sportaanbieders, zorg- en maatschappelijke organisaties en onderwijs hebben aangegeven hoe zij de toekomst van bewegen en sport in Winterswijk zien.

Ze willen met het Beweeg- en sportakkoord Winterswijk graag inzetten op:

- Toekomstbestendige verenigingen met een sterke vrijwillig organisatie;
- Systematische onderlinge kennisdeling, bijvoorbeeld in de vorm van een sportcafé;
- Sport- en spelmateriaal delen en uitwisselen;
- Verhogen van de bewustwording van het belang van bewegen en sporten;
- Marketing en lifestyle rolmodellen;
- Fitste bedrijf van Winterswijk;
- Niet op jonge leeftijd kinderen al 'binnen halen' maar de sportkeuze uitstellen en kans geven om te 'snuffelen';
- Buitenschoolse opvang combineren met sport;
- Inzetten op beweegcampagne "Ik neem je mee".

Diverse partijen gaan in 2021 het beweeg- en sportakkoord ondertekenen.

Dit doen ze door middel van een intentieverklaring. Vervolgens worden kerngroepen geformeerd om de gestelde ambities te bereiken. Deze kerngroepen bestaan uit diverse professionals van sport, onderwijs, zorg/welzijn. Zij kijken gezamenlijk wie wat kan betekenen.

Begroting 2021 Gemeente Winterswijk

In programma 2 Meedoen in Winterswijk is aandacht voor sport.

De portefeuillehouder Sport is wethouder E. Schepers-Janssen.

Welke ambities streven we in deze bestuursperiode na?

In Winterswijk kunnen alle inwoners voldoende sporten en bewegen en elkaar daarbij ontmoeten.

Hoe te bereiken

- We stimuleren van inwoners, die niet of weinig aan sport doen, om te gaan sporten/bewegen en elkaar te ontmoeten.
- Onze voorzieningen en activiteiten op het gebied van sport en bewegen zijn uitdagend en toegankelijk, zodat ze in de behoeften van diverse doelgroepen voorzien.
- Financiële belemmeringen om te sporten laten we geheel of gedeeltelijk wegvallen.
- We creëren bewustwording over het belang van bewegen voor een gezondere leefstijl door onze buurtsportcoaches en trainers.
- We promoten sporten bij een sportvereniging als kans om mensen te bereiken, elkaar te ontmoeten en te helpen.

Suggesties voor sport in 2021

Er is blijvende ondersteuning voor bepaalde groepen.

Zoals aangegeven in het coalitieakkoord is sport van belang in het licht van preventie, welzijn en levensgeluk. We ondersteunen inwoners die niet vanzelfsprekend kunnen meedoen aan sportactiviteiten. Dit doen we in de vorm van combinatiefunctaris en zwemonderwijs. Kinderen uit gezinnen met lage inkomens kunnen via bijdragen uit het minimabeleid en het Jeugdsportfonds meedoen aan sport.

We handhaven de kwaliteit van sportfaciliteiten.

Om de kwaliteit van de sportvoorzieningen in de toekomst te handhaven, vragen we vanaf 2021 wederom een bijdrage van de sportverenigingen zelf. Deze bijdrage wordt berekend per spelend lid.

We blijven inzetten op de organisatie van zwemonderwijs.

De exploitatie van Zwembad Jaspers moet op een andere manier vorm krijgen. Er wordt onderzocht op welke wijze de exploitatie van het overdekte bad kan worden verbeterd waardoor een lagere gemeentelijke bijdrage mogelijk wordt. Uitgangspunt daarbij is het behoud van een toekomstbestendige zwemvoorziening in Winterswijk dat voor iedereen bereikbaar blijft.

4.1.2 Regionaal beleid **Provincie Gelderland: Gelderland Sport!**

Vanaf 2020 tot en met 2023 wordt het Gelderse sportklimaat versterkt.

Dit gebeurt door in te zetten op gezonde voeding en gezonde leefomgeving, sportevenementen, vrijwilligers, open clubs en vitale sportparken, talentontwikkeling en een duurzame sportinfrastructuur. Voor breedtesport en sporters met een beperking is daarbij veel aandacht.

Er zijn vier hoofdthema's:

- Verbondenheid bevorderen;
- Evenementen en talenten die Gelderland inspireren;
- Gezonde burgers in een gezonde leefomgeving;
- Duurzame verenigingen en accommodaties.

Projectorganisatie Achterhoek in Beweging

De acht Achterhoekse gemeenten werken sinds 2011 sterk regionaal samen qua sport en bewegen.

Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk zijn op 1 januari 2017 de projectorganisatie Achterhoek in Beweging gestart. Hieronder vallen projecten als Gezonde jeugd, Outdoor fitness, Aangepast Sporten, Regionale spreiding accommodaties, Talentondersteuning, Sportevenementen, Open club/sportparken en Scholder an Scholder.

Inmiddels is er een nieuw regionaal sportakkoord AIB 2020-2030.

In dat akkoord heeft Achterhoek in Beweging samen met de strategische partners (De Graafschap, de Rabobank, zorgverzekeraar Menzis, KNVB, Provincie Gelderland en het Graafschap College) de ambities vastgelegd voor de komende tien jaren.

De twee speerpunten zijn 'Inclusief Sporten' en 'Excelleren in de Achterhoek'.

Voor 'Inclusief Sporten' is de belangrijkste ambitie dat iedereen in de Achterhoek mee kan doen. De focus ligt hierbij op verschillende thema's:

- Vitale werknemers;
- Een gezonde jeugd;
- Vitaal ouder worden;
- Uniek sporten voor mensen met een beperking.

Onder de noemer 'Excelleren in de Achterhoek' gaan de partners zich inzetten om de economische positie van de Achterhoek verder te versterken door samen met partners te innoveren in de sport. De

focus hierbij ligt op het ontwikkelen van open clubs, de begeleiding van sporttalenten en het investeren in topevenementen.

De gemeente Winterswijk ambieert geen actieve rol bij de ontwikkeling en beoefening van topsport. In de uitvoeringsagenda staat omschreven welke activiteiten en lokale initiatieven we tussen 2020- 2024 ontwikkelen om de ambities in de Achterhoek te realiseren.

Regionaal preventieakkoord

Het regionaal preventieakkoord is in ontwikkeling.

Waar mogelijk zullen we aansluiten bij de thema's uit het preventieakkoord waarbij sport/bewegen een item is.

4.1.3 Landelijk beleid

Sportakkoord

De landelijke overheid heeft in de zomer van 2018 een Nationaal Sportakkoord geformuleerd.

Daarin staan de sportambities voor heel Nederland. Minister Bruins heeft dat gesloten met de sport, gemeenten en maatschappelijke organisaties en bedrijven. Iedereen moet plezier in sport kunnen beleven.

Er wordt de komende jaren geïnvesteerd in sportaccommodaties, in het versterken van sport- en beweegaanbieders en in motorische vaardigheden van de jeugd:

- 700 extra Buurtsportcoaches;
- Verhoging van de onbelaste vrijwilligersvergoeding;
- 87 miljoen subsidie voor sportverenigingen die investeren in accommodaties;
- Nieuwe code goed sportbestuur;
- Beweegprogramma's voor kinderen onder de 6 jaar.

Preventieakkoord

Er is sinds november 2018 een Nationaal preventieakkoord.

In het akkoord leggen verschillende partijen (patiëntenorganisaties, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, gemeenten, sportverenigingen en sportbonden, bedrijven en maatschappelijke organisaties) gezamenlijke maatregelen vast om gezondheidsproblemen aan te pakken. Het akkoord richt zich op drie thema's: roken, overgewicht en alcoholgebruik.

4.2. Exploitatie en beheer/onderhoud

Zwembaden

De Stichting Zwembaden Winterswijk exploiteert het overdekte zwembad. Het beheer en de exploitatie van het strandbad is in handen van Stichting Behoud Strandbad. Beide stichtingen ontvangen een gemeentelijke subsidie. De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud aan het gemeentelijk strandbad, terwijl de Stichting Zwembaden Winterswijk verantwoordelijk is voor het onderhoud van het overdekte zwembad.

Naar aanleiding van het rapport Toekomstbestendig Zwemmen in Winterswijk is besloten te kiezen voor behoud van zwembad Jaspers, verbetering van de exploitatie en de structurele besparing op de subsidie vanaf 2022 te bepalen op € 80.000. Daarna is gestart met het maken van een plan om van zwembad Jaspers het zwembad in Winterswijk te maken voor zwemsport, doelgroepen, zwemlessen en andere essentiële zwemfuncties.

Binnensportaccommodaties

De sport- en turnhal zijn in gemeentelijk beheer en exploitatie. We stimuleren gezonde sportkantines. Dit geldt ook voor onze zwembaden en (buiten)sportaccommodaties.

Buitensportaccommodaties

Het onderhoud van de velden bij de buitensport ligt bij de gemeente of gemeente en vereniging doen gedeeld onderhoud. De clubgebouwen (uitgezonderd beach) zijn vooral van de verenigingen.

De stichtingen buitensportaccommodaties gaan over het onderhoud op hun (buiten)accommodaties. We hebben het dan over onze basissporten als atletiek, honk- en softbal, hockey, korfbal, tennis en voetbal. Andere buitensportaccommodaties zijn de beachvelden en de toekomstige ijs/skeelerbaan.

Nieuwe ontwikkelingen

De Winterswijkse IJs Vereniging (WIJV) heeft op 1 november 2020 de nieuwe accommodatie aan de Bataafseweg in gebruik genomen. Al op 30 november kon er geschaatst worden op de krabbelbaan, waarmee de baan van WIJV in 2020 de enige natuurijsbaan in Nederland was waarop is geschaatst! De Winterswijkse IJs Vereniging (WIJV) zal buiten het winterseizoen ook skeeleractiviteiten op de nieuwe baan organiseren.

4.3. Subsidies

Wij vinden het belangrijk dat subsidies goed aansluiten bij de gemeentelijke sportambities.

Met 22 sportverenigingen (zie bijlage 1 in uitvoeringsagenda) zijn gezamenlijk afspraken gemaakt. Zij leveren meerdere tegenprestaties die passen bij onze doelstellingen. Een van de doelen is dat sportverenigingen meewerken aan maatschappelijke initiatieven. Verder willen wij dat verenigingen naast het reguliere aanbod ook andere activiteiten organiseren voor leden en niet leden. We toetsen dit jaarlijks rond oktober, als ook ledenaantallen worden doorgegeven.

Met de buitensportverenigingen zijn huurcontracten afgesloten.

Deze verenigingen betalen jaarlijks huur voor het gebruik van het sportcomplex. De verhuur van de binnensportaccommodaties berust bij de gemeente.

Nieuwe sportverenigingen moeten voldoen aan ons sportbeleid.

Om aan te sluiten bij het gemeentelijk sportbeleid moet een nieuwe sportvereniging aan onderstaande punten voldoen. De vereniging moet:

- Aangesloten zijn bij een landelijke sportbond.
- Een bijdrage leveren aan de doelstellingen/thema's van het gemeentelijk sportbeleid.
- Sportbeoefening faciliteren zonder commercieel of winstoogmerk.
- In overleg treden met de in die tak van sport aanwezige vereniging om de sportaccommodatie te delen. De nadruk ligt op het bundelen van krachten, kijken waar slimme verbindingen worden gelegd. We investeren niet in nieuwe accommodatie, omdat we voldoende mogelijkheden hebben binnen bestaande accommodatie. Tenzij nadrukkelijk een meerwaarde kan worden aangetoond.
- Een toegevoegde waarde hebben ten aanzien van het huidige verenigingsaanbod.
- Aan de in de Algemene Subsidieverordening Winterswijk vermelde voorwaarden voldoen.
- Nadrukkelijke meerwaarde hebben voor de inwoners van Winterswijk, er is aangetoond draagvlak voor de sport.
- Het accent leggen op beweegactiviteiten.

Deelnemers Walking football Winterswijk

5. Financiële context

We investeren in sport om maatschappelijke effecten te bereiken.

Dit doen we bijvoorbeeld door te investeren in accommodaties, door subsidies te verstrekken en door speciale projecten en samenwerkingsverbanden te initiëren.

Sport en bewegen heeft positieve effecten op tal van gebieden.

Er is steeds meer aandacht voor sport en bewegen. Het wordt ingezet voor onder andere gezondheidsbevordering, sociale cohesie, maatschappelijke participatie, leefbaarheid, economie en recreatie.

In de gemeentebegroting 2021 zijn de lasten en baten voor de sport geraamd.

Wat sport de maatschappij oplevert is minder zichtbaar.

Het plezier in sport is bijvoorbeeld direct te zien, maar lastig in euro's uit te drukken. Vanuit de gezondheidshoek worden de positieve effecten van bewegen wel erkend, maar de link met sport wordt hierbij niet altijd gelegd.

Er is nog onvoldoende inzicht in de relatie tussen de kosten en maatschappelijke opbrengsten.

Als iemand aan de beweegnorm voldoet (een van de doelen van onze combinatiefunctionarissen) heeft dat een positief maatschappelijk effect (arbeidsproductiviteit, gezondheid). Maar de kosten van sporten zijn niet zichtbaar. Daarom is het lastig een goede afweging te maken voor specifieke sportaccommodaties of interventies.

Bijlage 1 Uitvoeringsagenda Sport & Bewegen, 2020 en verder

1. Doelstellingen nader uitgewerkt

In deze uitvoeringsagenda geven we aan hoe we de doelstellingen uit de beleidsnota *Sport beweegt Winterswijk, 2020 en verder* willen bereiken. Dit is een dynamisch document voor de komende twee jaar. We evalueren deze agenda na de periode 2020-2022 en passen hem tussentijds aan als ontwikkelingen daar aanleiding toe geven.

Hoofddoelstelling beleidsnota Sport beweegt Winterswijk

De hoofddoelstelling van de beleidsnota *Sport beweegt Winterswijk, 2020 en verder* is:

De gemeente Winterswijk is een vitale samenleving waarin zoveel mogelijk inwoners verantwoord bewegen, sporten en elkaar ontmoeten. Samen met anderen promoten en versterken we sport en bewegen.

Om dit hoofddoel te bereiken richten we ons in deze uitvoeringsagenda op drie thema's:

1. **Sport- en beweegstimulering**
We stimuleren inwoners, die niet of weinig aan sport doen, om te gaan sporten.
2. **(Maatschappelijke) kracht van sport en bewegen**
We zorgen voor een rijk verenigingsleven waar sportverenigingen toekomstbestendig zijn.
3. **Sportlandschap**
We maken onze voorzieningen op het gebied van sport en bewegen uitdagend en toegankelijk, zodat ze in de behoeften van diverse doelgroepen voorzien.
Het gaat hierbij ook om bewegen in de openbare ruimte.

Evaluatie en monitoring

We evalueren de activiteiten die we uitvoeren.

We realiseren ons dat de maatschappelijke effecten van meer sporten en bewegen pas op de langere termijn zichtbaar zijn. Onze rol als gemeente in het promoten en versterken van sport en bewegen is vooral faciliterend, stimulerend en verbindend.

We werken samen aan onze doelen.

Samenwerken met onze partners, zoals sportverenigingen, buurtsportcoaches, ouderenadviseurs, maatschappelijke organisaties en Achterhoek in Beweging, is essentieel voor het behalen van onze doelen.

1.1 Sport- en beweegstimulering

De gemeente Winterswijk voert een sportbeleid om sport en bewegen onder een zo groot mogelijk deel van de bevolking te stimuleren en mogelijk te maken.

Het faciliteren van breedtesport vormt de basis van ons lokale sportbeleid.

Bij breedtesport gaat het vooral om het plezier en de gezondheidswinst in plaats van om de prestatie. We stimuleren dat iedereen een leven lang, met plezier sport..

Ons doel: 75% van onze inwoners beweegt/sport of ontmoet elkaar door sport en bewegen.

We betrekken jeugd, volwassenen en kwetsbare doelgroepen (zoals ouderen, mensen met een chronische aandoening, laaggeletterdheid en mensen met lage inkomens) meer en meer in sport- en beweegstimulering.

1.1.1 Wat doen we de komende periode aan sport en bewegen voor de jeugd?

We zetten in op zichtbaarheid en kennismaken met sport door:

- Kennisoverdracht over bewegen bij scholen, sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, ouders en kinderen via voorlichting en onze buurtsportcoaches.
- Het organiseren van sportkennismakingslessen, Kies je sport, sportdagen, evenementen als Koningspelen en Nationale sportweek, zomersport en BSO sport.
- Onze huisstijl 'Actief Winterswijk' zichtbaarder te maken.
- Het sport- en beweegaanbod voor jeugd in kaart te brengen.

- Buursportcoaches in te zetten voor een passend sport- en beweegaanbod.
- Sporten in verenigingsverband te stimuleren. Meer kinderen dan in 2019, zijn lid van een sportvereniging.
- Onderwijs en sportaanbieders samen te brengen binnen Hybride leren op een sportpark. sportpark.
- Met de intermediairs meer bekendheid te geven aan de regeling Jeugdfonds Sport en Cultuur (zie bijlage 6 voor opbrengsten), zodat meer kinderen hier gebruik van maken.
- Met regelmaat in de pers/op sociaal media aandacht te besteden aan het belang en de mogelijkheden om te sporten voor jeugd.

We zetten in op een actieve en gezonde leefstijl door:

- Ambassadeurs sport en bewegen te laten promoten. We sluiten hiervoor aan bij het sportmanifest 'Heel Winterswijk beweegt'.
- Scholen te stimuleren een Gezonde School te worden, waar een gezonde leefstijl dagelijkse praktijk is.
- Mee te denken over hoe we de leefomgeving zo kunnen inrichten dat die uitnodigt tot bewegen, spelen en ontmoeten.
- Loop- en fietsroutes van en naar school te stimuleren.
- Gezonde sportkantines te realiseren.
- Samen met de andere Achterhoekse gemeenten in te zetten op de gezondste regio.
- Met sport aan te sluiten bij het Preventie Akkoord Achterhoek 2020-2030.

1.1.2 Wat doen we de komende periode aan sport en bewegen voor volwassenen?

We zetten in op zichtbaarheid en kennismaken met sport door:

- Op verschillende plaatsen aandacht te hebben voor sport en bewegen ter bewustwording. We zetten hiervoor ouderen en organisaties in, die veel contact hebben met deze doelgroep.
- De Buursportcoach (bsc) stimuleert senioren tot bewegen middels bestaande en nieuwe initiatieven.
- De bsc verbindt en werkt samen met organisaties om beweging voor senioren te creëren.
- Het huidige sport- en beweegaanbod voor senioren dat in kaart is gebracht, bij te houden en bekend te maken bij professionals en inwoners. Dit doen we door activiteiten, evenementen en bestaande overlegstructuren.
- Te zorgen voor een passend aanbod van sport- en beweegactiviteiten voor inwoners die niet of nauwelijks bewegen. Bijvoorbeeld walking football (wandelen voetbal).
- Verenigingen te stimuleren een aanbod voor senioren te creëren. Hierbij kan de bsc ondersteuning bieden.
- Onze huisstijl 'Actief Winterswijk' zichtbaarder te maken. We onderzoeken hoe we deze het beste kunnen verspreiden onder de verschillende doelgroepen.
- De beweegnorm bij volwassenen en senioren onder de aandacht te brengen.
- De vele fiets- en wandelmogelijkheden in onze gemeente te promoten.
- Het programma Samen in Beweging voor kwetsbare ouderen verder uit te rollen.
- Met regelmaat in de pers/op sociaal media aandacht te besteden aan het belang van en de mogelijkheden om te sporten voor volwassenen/senioren.

We zetten in op een actieve en gezonde leefstijl door:

- Ambassadeurs in te zetten (vanuit manifest 'Heel Winterswijk beweegt') om bewegen en een gezonde leefstijl te promoten.
- Fitheidstesten te organiseren.
- Bewegen in de openbare ruimte en op onze sportparken te stimuleren. Voorbeelden hiervan zijn de groep Buiten Actief en Bewegen op eigen kracht.
- Mee te werken aan het regionale project Vitale medewerkers.
- Met sport aan te sluiten bij het Preventie Akkoord Achterhoek 2020-2030.

1.1.3 Wat doen we de komende periode aan sport en bewegen voor kwetsbare inwoners?

We zetten in op participeren door:

- De beweegmakelaar in te zetten voor kwetsbare groepen die niet of nauwelijks bewegen.
- Jaarlijks willen we 100 kwetsbare inwoners structureel laten bewegen.
- De inzet en kracht van de beweegmakelaar te benadrukken of uit te breiden voor Winterswijk.
- Kennis te delen met beweegmakelaars in de regio.

- Structurele samen te werken met professionals (sociaal team, Sociale Dienst Oost Achterhoek, huisartsen, ziekenhuis, beweegmakelaar en fysiotherapie). Zodat zij weten naar wie zij inwoners kunnen doorverwijzen als het gaat om passend sport-/beweegaanbod.
- Het project Welzijn op recept uit te rollen.
- Binnen Hybride leren programma's op te zetten voor kwetsbare inwoners.

1.1.4 Wat doen we de komende periode nog meer?

We zetten ook in op:

Buurtsportcoaches/Combinatiefunctionarissen

- We zetten onze buurtsportcoaches/combinatiefunctionarissen in om doelgroepen, die weinig tot niet actief zijn, te laten bewegen.
- We gaan de inzet van combinatiefunctionarissen herijken, zodat we hen optimaal blijven inzetten voor Winterswijk. De rijksregeling Combinatiefunctionarissen is er tot 2022. Als er daarna geen rijksgeld komt, gaan we lobbyen om dit voort te blijven zetten.

Samenwerking

- Intern en extern gaan we meer met elkaar in gesprek waardoor we beter zicht krijgen op wat de ander doet. Op basis daarvan werken we gezamenlijk aan het stimuleren van sport en bewegen.
- We stimuleren inwoners met een laag inkomen gebruik te maken van de financiële regelingen en verwijzen ze door naar de Post.

1.2 (Maatschappelijke) kracht van sport en bewegen

Je sport niet alleen meer bij een vereniging om te trainen, voor de ontspanning of om steeds beter te worden. Momenteel is het een trend om je als sportvereniging meer open te stellen en nieuwe doelgroepen aan je te binden. Door het aanbieden van sport- en beweegactiviteiten vervullen sportverenigingen al een maatschappelijk rol.

Sportverenigingen zijn mini-samenlevingen.

Hier ontmoeten burgers elkaar. Of je nou lid bent, ouder, vrijwilliger, supporter of bewoner, mensen komen samen op de club. Maatschappelijke vraagstukken zien we op schaal van de sportvereniging terug. Sportverenigingen zijn belangrijk in de Winterswijkse samenleving. Het is de plek waar mensen in beweging komen. Hoe sterker de gemeenschapszin, des te sterker de vereniging. Door tal van regelingen, vraagstukken en een afnemend aantal vrijwilligers is de druk op verenigingen steeds groter.

Winterswijk wil sterke verenigingen.

Daarmee bedoelen we dat ze vitaal zijn qua bestuur, kader, financiën en leden. Daarnaast gaan we inzetten op 50% open verenigingen.

1.2.1 Wat doen we de komende periode om sportverenigingen te versterken?

We zetten in op de toekomstbestendigheid van sportverenigingen door:

- De uitkomsten van de onlangs gehouden verenigingsmonitor te bespreken met de sportverenigingen. Samen kijken we waar we aan moeten en kunnen werken. Is het ledenbestand stabiel, is er voldoende (vrijwillig)kader, zijn de financiën gezond, is er verenigingsbeleid?
- Vrijwilligerswerk te stimuleren.
- De samenwerking bij sportverenigingen onderling te versterken door gebruik te maken van elkaars kennis en faciliteiten. Ook wordt gekeken naar andere samenwerkingspartners als onderwijs, kinderopvang en ouderenbonden.
- Een sportcafé te organiseren over sportonderwerpen die spelen.
- Verenigingen te wijzen op de mogelijkheden van verenigingsondersteuning, zodat zij sterke verenigingen kunnen worden/blijven.
- Studenten en praktijkbegeleiders van sportaanbieders in te zetten om jaarlijks te komen tot een (gezamenlijk) goed en breed aanbod van beweegactiviteiten.

We zetten in op de toekomstbestendigheid van het sportklimaat door:

- In te zetten op breedtesport en te stimuleren dat iedereen op niveau kan sporten.
- Sport en bewegen in te zetten als doel en als middel om te komen tot een gezonde/vitale gemeente.

- Sportverenigingen te stimuleren zich te presenteren als ontmoetingsplek, dagbesteding, werkevaringsplek, trainingsclubje voor mensen met overgewicht. Net wat passend is bij het verenigingsgevoel.
- Gezonde scholen en Gezonde sportverenigingen/accommodaties bij te laten dragen aan een krachtig sportklimaat.

We zetten in op inclusie en participatie (maatschappelijke kracht) door:

- Met collega's van het sociaal domein (Wmo, jeugd, armoede), gezondheid, GGD,
- Ruimtelijke ontwikkeling en Sport te kijken naar sport en bewegen op een inclusieve manier.
- De maatschappelijke betekenis van sport op te pakken met vitale verenigingen. Het meer open staan van de sportvereniging moet aansluiten bij de vereniging, de leden en vrijwilligers.
- Een doorontwikkeling te maken bij Sportpark Jaspers en Huitinkveld. Hier staan
- professionalisering, samenhangend en breder (overdag) aanbod van sportactiviteiten,
- gezonde leefstijl en maatschappelijke doelstellingen centraal. Een en ander moet aansluiten bij interesses en mogelijkheden van de verenigingen.

We zetten in op samenwerking en win-win door:

- Kennisuitwisseling en samenwerking te stimuleren door thema-avonden en bijeenkomsten voor bestuurders van sportverenigingen te organiseren.
- Sportverenigingen daar waar mogelijk structureel te laten samenwerken met andere sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, maatschappelijke organisaties en/of het bedrijfsleven. Dit levert win-win situaties op.

1.3 Sportlandschap

Het sportlandschap verandert.

De aantallen sporters, het aantal verschillende sporten en sportaanbieders en de manier van sporten zijn anders. Tegelijkertijd stijgt het aantal inactieven en neemt overgewicht toe. Van belang is ook in te spelen op de sporter die minder traditioneel is.

Mensen hebben hun eigen redenen om te sporten en te bewegen.

Dat is ook afhankelijk van de levensfase of sociale context waarin iemand zich bevindt

We willen graag dat bewegen en sporten vanzelfsprekend is.

We willen ook mensen met een afstand tot bewegen en sporten bereiken en activeren. Onze sportvoorzieningen en buitenruimte dragen bij aan een passend aanbod van sport- en beweegmogelijkheden.

1.3.1 Wat doen we komende periode met onze sportvoorzieningen en openbare ruimte?

We zetten in op goede sportlocaties en passend aanbod door:

- Goede sportaccommodaties in stand te houden door afstemming met het team Openbare ruimte, sportaanbieders, onderwijs, stichtingen en inwoners.

- Samen met trainers, (vak)leerkrachten, buurtsportcoaches in te zetten op uitdagende lessen/trainingen op de kleinere sportaccommodaties/in gymzalen.
- Sport- en beweegactiviteiten met verenigingen en buurtsportcoaches te organiseren op sportlocaties.
- Een omgeving te creëren die bewegen stimuleert. Hiervoor zetten we buurtsportcoaches, ambassadeurs en studenten van het Graafschap College in.
- Inwoners en sportaanbieders te stimuleren om initiatieven aan te dragen voor de realisatie van sport- en beweeg-/ontmoetingsplekken in de directe woonomgeving.

We zetten in op multifunctioneel gebruik van locaties door:

- Waar mogelijk de buitensportaccommodaties meer te gebruiken. De
- doelgroepen jongeren en ouderen kunnen hier overdag gebruik van maken. Momenteel wordt de kantine van FC Winterswijk al wekelijks door studenten van het Graafschap College benut. Met de werkgroep Sport vergaderen we op sportlocaties.

We zetten in op een Inclusieve samenleving door:

- Ons goed in de doelgroep te verdiepen. Wat wil deze doelgroep, welke belemmeringen zijn er, met welke boodschap bereiken we hen?
- Activiteiten en evenementen te organiseren. We willen de doelgroep (on)georganiseerde sporters mee laten doen. Hier trekken we op samen met het domein vrijetijdseconomie en Achterhoek in Beweging.

We zetten in op duurzaamheid door:

- Verduurzaming bij sportclubs te stimuleren. Denk aan energiescans, zonnepanelen, ledverlichting, isolatie en andere energiebesparende maatregelen.

2. Uitvoeringsprogramma

2.1 Wat willen we wanneer doen?

Dat staat in onderstaande planning.

ACTIE PER THEMA	PARTNERS	PERIODE	MONITORING
Sport- en beweegstimulering			
Vormgeven lokaal sportakkoord	Onderwijs, zorg en sport	2021	Plan heel Winterswijk beweegt
Uitwerken aanbevelingen Onderzoek Huisstijl Actief Winterswijk	Student HAN	Voorjaar 2021	Plan van aanpak
Stimuleren van ongeorganiseerde sport in openbare ruimte		2021	Aantal activiteiten en deelnemers
Herijken inzet combinatiefunctionarissen		Voorjaar 2021	Regeling combinatiefunctionarissen Winterswijk
Start kerngroepen lokaal sportakkoord		Maart 2021	
Voortzetten/uitbreiden inzet beweegmakers		2021	Aantal activiteiten en deelnemers
Wergroep Sportbijeem om informatie en advies op het terrein van sport en bewegen uit te wisselen		Voor- en najaar 2021	Verslaglegging
De samenwerking in de Achterhoek op het gebied van sport en bewegen continueren	Graafschap College, De Graafschap bv, Menzis, Provincie Gelderland, Rabobank, Estinea, KNVB	2021 en verder	Ambtelijk overleg (AO) sport en Portefeuillehouder overleg (Poho) sport
Meer kinderen maken gebruik van de regeling Jeugdfonds sport- en cultuur		2021	Kwartaalverslagen
(Maatsschappelijke) kracht van sport en bewegen			

Diverse partijen bijeen om op een inclusieve manier naar sport en bewegen te kijken	Sociaal team, sociale dienst, huisartsen, fysiotherapie, buurt-sportcoaches	2021	
Verenigingsmonitor	sportverenigingen	Maart 2021 e.v.	Achterhoekse verenigingsmonitor
Voortzetten groep studenten en praktijkbegeleiders op sportpark Jaspers	Graafschap College, Wivoc, Archeus, Penta, Wtc, Beweegwijs	2021 e.v.	
Inzet open club bij sportverenigingen en daardoor betere bezetting van accommodatie(s)		2021	
Thema-avond voor sportverenigingen	sportverenigingen	Mei 2021	
Veilig en gezond sportklimaat te beginnen met gezonde verenigingen/ accommodaties	Archeus, Voetbalclubs	2021	
Sportlandschap			
Exploitatiebeheer overdekt zwembad		Voorjaar 2021	
Multifunctioneel gebruik van locaties		2021	
Algemeen			
Ruimte voor maatwerk en nieuwe ideeën		2021	
Toetsen van bereikte effecten		Voorjaar 2021	
Op basis van effecten keuzes maken voor 2022		Najaar 2021	

Jaarlijks kiezen we welke acties we ondernemen

In de bovenstaande planning staan in grote lijnen de acties voor de eerste periode. We hebben niet alles opgenomen, zodat we tussentijds kunnen bijsturen.

3. Financiën

3.1 Wat zijn de kosten?

In de beleidsnota Sport Beweegt Winterswijk zijn de lasten en baten voor de sport genoemd. Dit heeft vooral betrekking op (binnen)sportaccommodaties.

Daarnaast hebben we jaarlijks een budget om in de breedtesport te investeren en krijgen we middelen vanuit het Rijk voor onze combinatiefunctionarissen (40%).

Voor de komende periode willen we inzetten op de volgende drie thema's:

1.	Sport en beweegstimulering 2021	10.000 euro *
2.	(Maatschappelijke) kracht van sport en bewegen	5000 euro
3.	Sportlandschap	7500 euro
		Totaal 22.500 euro

We kunnen hier volstaan met reguliere budgetten.

Als bij de uitvoeringsplannen blijkt dat we de kosten niet kunnen dekken, vragen we hier apart budget voor aan.

* Per jaar bekijken we hoe de verdeling van de gelden is voor de doelgroepen jeugd, volwassen/senioren of kwetsbare inwoners. Een deel van het geld komt uit het lokaal Sportakkoord.

Bijlage 1. Overzicht gesubsidieerde sportverenigingen/basisporten Winterswijk

Binnensport

- Badminton ('t Pluumke '67)
- Basketbal (Pytheas)
- Dynamic Tennis (Dynamic Tennisvereniging Winterswijk)
- Gevechtssporten (onder andere judo) (Budocentrum Winterswijk)
- Gymnastiek (Penta)
- Handbal (Handbal Combinatie Winterswijk)
- Tafeltennis (Tafeltennisvereniging SMD)
- Volleybal (Volleybalvereniging Skopein WIVOC, MEVO)
- Zaalvoetbal (FC Gonemo)
- Zwemmen (Winterswijkse Watersport Vereniging en Vereniging Aangepast Sporten Achterhoek)

Buitensport

- Atletiek (Atletiekvereniging Archeus)
- Hockey (Winterswijkse Mixed Hockey Club Avanti)
- Honk- en softbal (Winterswijkse Honk- en Softbalclub Hickory)
- Korfbal (Korfbalvereniging WIKO)
- Tennis (Winterswijkse Tennis Club)
- Voetbal (FC Trias, FC Winterswijk, SC. Meddo, V.V. MEC)

Overig

- Stichting Ouderen Actief (STOA)
- Vereniging Aangepast Sporten Achterhoek (VASA)

Bijlage 2. Sport - en beweegvoorzieningen Winterswijk

Sportvoorzieningen vormen een basisvoorwaarde om te kunnen sporten en bewegen.

De openbare ruimte is ook steeds meer een belangrijke beweegvoorziening. De omgeving moet zowel georganiseerd als ongeorganiseerd uitnodigen om te bewegen en te sporten.

2.1. Eigendom

Winterswijk streeft naar een breed en goed aanbod van sport- en beweegmogelijkheden

Dit blijkt uit de beschikbare sportvoorzieningen. Goede voorzieningen op het terrein van sport en bewegen zorgen ervoor dat iedereen die het leuk vindt ook kan sporten. Dat is belangrijk voor het woon- leefklimaat van de gemeente Winterswijk en de vitale samenleving.

De voorzieningen moeten uitdagend zijn voor diverse doelgroepen

Ze moeten hen ondersteunen bij zowel het sporten in verenigingsverband als bij individuele activiteiten. Winterswijk heeft een goede sportinfrastructuur. We blijven inzetten op kwaliteit.

2.1.1 Binnensportaccommodaties

De gemeente beheert en onderhoudt momenteel 6 gymnastieklokalen, 1 speellokaal, 1 sport- en turnhal en 1 sportzaal de Vlier. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over het klein- en groot onderhoud en toekomstige investeringen bij het Budocentrum.

De gemeentelijke gymnastieklokalen worden grotendeels voor het bewegingsonderwijs gebruikt

Daarnaast maken de sportverenigingen vaak in de namiddag en avond gebruik van deze accommodaties. Gezien de huidige bezetting kunnen we vaststellen dat deze gymnastieklokalen aan de behoeften voldoen. Om in te kunnen blijven spelen op de wensen/behoeften van de doelgroep is het mogelijk dat zalen in de toekomst anders ingericht worden of dat ander materiaal wenselijk is.

We hebben in onze gemeente nog meer sportaccommodaties

Naast particuliere sportscholen gaat het om gymnastieklokalen die in beheer en exploitatie zijn van het schoolbestuur, zoals het gymnastieklokaal in Winterswijk Oost (Kolibríe en Bataaf). Deze scholen ontvangen een klokuurvergoeding van de gemeente voor het bewegingsonderwijs.

2.1.2 Zwembaden

Er zijn twee gemeentelijke zwembaden binnen de gemeente Winterswijk

Het overdekt zwembad Jaspers van de Stichting Zwembaden Winterswijk (SZW) en het Strandbad van de Stichting Behoud Strandbad (SBS). Zie ook de beleidsnota *Sport en bewegen, 2020 en verder* paragraaf 4.2. Sportverenigingen als WWV en VASA maken gebruik van het zwembad, net als vele andere doelgroepen.

2.1.3 Buitensportaccommodaties

In Winterswijk zijn goede sportaccommodaties

Dit willen we graag zo houden. De benodigde vervangingsinvesteringen zijn verwerkt in de gemeentelijke meerjareninvesteringsraming.

Het onderhoud van de velden bij de buitensport ligt bij de gemeente of gemeente en vereniging

Er zijn ook vier verenigingen die zelf meer doen (bijvoorbeeld slidingherstel, zwerfvuil verwijderen, sloot onderhoud, handmatig kant-snoei van beplanting). De clubgebouwen (uitgezonderd die van de beachvelden) zijn vooral van de verenigingen.

De stichtingen van buitensportaccommodaties gaan over het onderhoud op hun accommodaties

We hebben het dan over onze basissporten als atletiek, honk- en softbal, hockey, korfbal, tennis en voetbal. Andere buitensportaccommodaties zijn de beachvelden en de ijs/skeelerbaan.

2.2. Capaciteit en benutting

Om sport en bewegen mogelijk te maken en te stimuleren vindt de gemeente Winterswijk het belangrijk dat er voldoende sportaccommodaties zijn van goede kwaliteit, die waar mogelijk, multifunctioneel worden gebruikt.

*We houden de standaardnormen voor kwaliteit en kwantiteit van NOC*NSF en de sportbonden aan*

Hebben verenigingen (luxe) wensen die deze standaardnormen te boven gaan? Dan komen de hiermee gemoeide meerkosten geheel voor rekening van die verenigingen zelf.

We streven naar een maximale bezetting van de accommodaties

Door een goede afstemming tussen de (binnen)sportverenigingen en het onderwijs is er een goede bezetting van de (binnen)sportaccommodaties.

2.2.1 Gebruik kunstgrasvelden sportaccommodaties

De kwaliteit van onze sportvelden vinden we belangrijk.

Beheer uitgangspunten hierbij zijn;

- **Financiering en afschrijving.**
De technische afschrijving van een kunstgrasveld voetbal is 12 jaar. Als uit de keuring blijkt dat het veld nog een seizoen meekan kan het college besluiten de vervanging uit te stellen. Na 12 jaar is het veld ook financieel afgeschreven.
Kunstgrasvelden hockey zijn ook technisch na 15 jaar afgeschreven.
- **Kwaliteit en keuring.**
Elke twee jaar worden velden gekeurd vanaf acht jaar na oplevering (aanleg) conform de norm van de KNVB. Afhankelijk van de keuringsresultaten wordt bepaald vervangen of repareren.
- **Criteria voor wel/niet vervanging.**
Niet vervangen: kleine reparaties simpel en goedkoop gevolgd door herkeuring met behoud speeleigenschappen. Maatschappelijk lage kosten.
Vervangen als repareren op bovenstaande criteria niet meer mogelijk is en niet voldoet aan eisen voor competitiewedstrijden. Maatschappelijk hoge kosten.
- **Infill**
Voetbal: infill op basis recente technische en maatschappelijke ontwikkelingen. Kortere levensduur (12 jaar).
Hockey: infill op basis van zand. Lange levensduur (15 jaar).
- **Natuurgras**
Het vervangen van kunstgras door natuurgras is qua ruimtebeslag niet mogelijk op huidige complexen. Een kunstgrasveld zijn 3 tot 5 natuurgrasvelden (afhankelijk van grootte club en de bespelingsintensiteit van de velden) Door aanleg van kunstgrasvelden is het aantal bespelingsuren en trainingsuren toegenomen.

Met de stichting(en) sport zijn regels opgesteld en die gelden ook voor de vereniging(en)

De verenigingen huren de velden van de stichting. We wijzen erop dat bij evenementen en activiteiten het gebruik van het juiste schoeisel belangrijk is (natuurgras (sport)schoenen, kunstgras noppenschoenen).

We volgen toekomstige ontwikkelingen bij het voetbal

Er is een verplaatsing van zondagvoetbal naar zaterdagvoetbal. Dit is van invloed op het gebruik van de sportaccommodaties.

We nemen maatregelen om milieudelicten bij kunstgrasvelden te voorkomen en te beperken

Door verspreiding van rubberkorrels (SBR-infill) kunnen milieudelicten ontstaan. We gaan beheersmaatregelen nemen en onderhoudsactiviteiten aanpassen om dit bij de voetbalvelden te voorkomen. De andere kunstgrasvelden (hockey, korfbal en tennis) zijn niet voorzien van rubberkorrels.

2.3. Multifunctionaliteit en openbare ruimte

Sport en bewegen in de openbare ruimte is volop in ontwikkeling

Dit komt door de algehele bewustwording van de noodzaak om voldoende te bewegen, technologische ontwikkelingen, commerciële initiatieven en alternatieve vormen van verenigingslidmaatschap.

Wij vinden het belangrijk dat alle inwoners voldoende en veilig kunnen bewegen

Dit hoeft niet perse bij een sportaanbieder te zijn. Steeds meer individuen willen immers regelmatig sporten, maar juist niet de verplichting aangaan die hoort bij een verenigingslidmaatschap. Zij kunnen bewegen in de openbare ruimte (parken, skatepark, trapveldjes, wandelroutes, fietspaden).

We willen onze sportvoorzieningen beter benutten

Zodat ze een nog belangrijkere functie voor inwoners vervullen. Daarnaast willen we sport en bewegen combineren met spelen zodat de jeugd ook gestimuleerd wordt om te bewegen.

2.4 Nieuwe initiatieven

Wij stimuleren de aanwezigheid van andere sportvoorzieningen

Voorzieningen die niet tot de gemeenteaccommodaties of basisvoorzieningen behoren dragen immers ook bij aan de leefbaarheid van Winterswijk.

2.4.1 Evenementen

Evenementen kunnen bijdragen aan een betere bezettingsgraad van accommodaties en een uitstraling voor de gemeente. Door de goede accommodatie als een sport- en turnhal kunnen evenementen zoals een NK en WK in Winterswijk plaatsvinden. Dit draagt bij aan de zichtbaarheid van Winterswijk. We

moeten komen tot een keuze welke evenementen we wel/niet willen omarmen en in welke frequentie. We volgen hierbij ook het handelingskader dat voor de regio (Achterhoek in beweging) is opgesteld.

Bijlage 3. Sport en beweegpartners

Sport verbindt mensen en zorgt voor grote sociale betrokkenheid en participatie. De gemeente Winterswijk legt het accent op breedtesport (amateursport), waarbij iedereen mee kan doen. Door goede samenwerking met organisaties en personen kunnen we meer mogelijk maken. In deze bijlage gaan we in op de organisaties en personen die hun steentje bijdragen aan een succesvol sport- en beweegbeleid.

3.1. Sportverenigingen

Sportverenigingen vervullen een zeer belangrijke rol binnen de gemeente Winterswijk. We willen graag dat onze sportverenigingen laagdrempelig zijn voor onze inwoners, ambitie hebben en de samenwerking aangaan. In Winterswijk gaat het om 23 erkende sportverenigingen. Deze verenigingen hebben een vaste positie binnen de Winterswijkse samenleving. In bijlage 2 staat een overzicht van deze verenigingen.

3.2. Commerciële en ongebonden sport

Ongebonden sporters en commerciële aanbieders kunnen meedoen aan onze sportprogramma's. We werken met elkaar samen om meer inwoners te bereiken en mee te laten doen.

3.3. Combinatiefunctionaris

Vanaf januari 2019 hebben we voor Winterswijk 6,7 fte combinatiefunctionarissen beschikbaar. Zij zijn operationeel vanaf 1 april 2019. Deze combinatiefunctionarissen hebben de volgende aandachtsgebieden:

- Basisschool jeugd;
- Cultuurcoach jeugd basisonderwijs;
- Voortgezet onderwijs;
- Senioren 55 plus;
- Verenigingsondersteuning;
- Open/vitaal sportpark.

Onze combinatiefunctionarissen organiseren sport- en cultuuractiviteiten, verbinden inwoners aan sportaanbieders en ondersteunen verenigingen. We hebben onze combinatiefunctionarissen ondergebracht bij Beweegwijs, Boogie Woogie, Winterswijkse Uitdaging, Graafschap College, Spot Jongerenwerk, het sociaal team en de gemeente Winterswijk. De gemeente heeft de regie over de combinatiefunctionarissen. De landelijke regeling Brede Impuls Combinatiefuncties loopt tot 2022. Jaarlijks wordt verantwoord of aan gestelde verplichtingen is voldaan. Tussentijds evalueren we de voortgang.

3.4. Maatschappelijke organisaties

De samenleving is te complex voor één partij om oplossingen te bedenken voor de problemen en uitdagingen op het gebied van sport en bewegen.

We werken daarom samen met externe partners als:

- Kinderopvang;
- GGD;
- Fysiotherapeuten;
- Huisartsen;
- Buurtverenigingen;
- Estinea;
- Zozijn;
- Perron 8;
- Brichbouw;
- Winterswijkse Uitdaging;
- Onderwijs;
- Cultuur;
- Beweegwijs.

De afgelopen jaren heeft dit al geresulteerd in mooie programma's en activiteiten voor onze inwoners (zie bijlage 4). We zetten deze samenwerking graag de komende jaren voort.

3.5. Werkgroep sport

Binnen de gemeente Winterswijk hebben wij een werkgroep Sport. Dit is het officiële adviesorgaan van de Winterswijkse sportverenigingen. De werkgroep bestaat uit diverse geledingen van de Winters-

wijkse sport (zie bijlage 1). De wethouder Sport fungeert als voorzitter en wordt hierbij ambtelijk ondersteund door de beleidsmedewerker Sport. Deze 23 voorzitters van de onder het sportbeleid vallende sportverenigingen hebben 2 keer per jaar overleg. Sportgerelateerde onderwerpen komen hier aan bod.

3.6. Beheerstichtingen sport

We hebben diverse stichtingen voor het beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties. Onze ambtelijk verantwoordelijke van de buitensportaccommodaties heeft contact met de verenigingen over het onderhoud. Door deze manier van werken zorgen we voor veilige, nette en goede sportvoorzieningen.

3.7. Achterhoek in Beweging

De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk zijn in 2014 Achterhoek in Beweging (AIB) gestart. De afgelopen periode is AIB een beweging geworden; een netwerk van groepen mensen en organisaties die sport en bewegen in zetten voor een inclusieve samenleving en een gezonde en uitdagende leefomgeving.

Verschillende strategische partners hebben zich de afgelopen jaren aangesloten bij AIB. De uitvoeringspartners (bewegingspartners) zorgen ervoor dat activiteiten en interventies uitgevoerd worden. Waar mogelijk en wenselijk (financieel en organisatorisch gezien) sluiten wij aan bij initiatieven vanuit deze regionale samenwerking.

3.8 Burgers/inwoners

Om onze inwoners een leven lang in beweging te krijgen en te houden is draagvlak en afstemming nodig. Sport en bewegen zou voor iedereen vanzelfsprekend moeten zijn. Om dit waar te maken proberen we zoveel mogelijk belemmeringen weg te nemen en sport en bewegen in de directe leefomgeving te laten plaatsvinden. Ons hechte sportverenigingsleven draagt hier zeer aan bij, net als samenwerking tussen verschillende disciplines zoals fysiotherapie en sport, onderwijs en sport, cultuur en sport. Het gaat om het elkaar vertellen, elkaar inspireren, kennis delen, faciliteren, verbinden en evalueren.

3.9. Seniorenraad Winterswijk

De Stichting Seniorenraad Winterswijk is een samenwerkingsverband van de plaatselijke ouderenbonden ANBO, KBO, PCOB, Winters+ en de Stichting Ouderen Actief.

De Seniorenraad heeft als doel de belangen van alle senioren (55 jaar en ouder) in de gemeente Winterswijk te bepleiten en te behartigen, en alles wat daarmee samenhangt in de ruimste zin van het woord.

Eén van hun werkvelden is welzijn en educatie. Regelmatig vindt er met de gemeente Winterswijk en andere dienstverlenende instanties op bestuurlijk en ambtelijk-/werkvloerniveau overleg plaats.

3.10. Ouderenadviseurs

Binnen het sociaal team van de gemeente Winterswijk zijn ouderadviseurs actief. Zij zorgen ervoor dat ouderen zelfstandig kunnen blijven wonen en leven. Ze zijn bekend met regels, voorzieningen en mogelijkheden op het gebied van wonen, zorg, welzijn en financiën. De samenwerking met sport en bewegen zit vooral in het organiseren van activiteiten of in het creëren van een ontmoetingsplek.

3.11. Vrijwilligers

Vrijwilligerswerk is een wezenlijk onderdeel van de sportinfrastructuur. De bereidheid van leden neemt helaas af om terugkerende taken en vaste functies te vervullen. Verder heeft de verhoging van de pensioen- en AOW-leeftijd een negatief effect op het aantal vrijwilligers binnen (sport)verenigingen. Door deze en demografische ontwikkelingen komt de vitaliteit van onze sportverenigingen in het gedrang.

3.12. Nieuwe partners

Door sport niet meer alleen als doel in te zetten komen ook andere partners op ons pad. Dit draagt bij aan meer ontmoeting en vitaliteit. Wij stimuleren samenwerken. Samenwerken moet een wederzijdse en gelijkwaardige meerwaarde leveren op het gebied van kennis, inzet, financiën en/of kwaliteit. Burgers, organisaties, sportverenigingen en gemeente zijn samen verantwoordelijk voor de toekomst van sport en bewegen in Winterswijk.

Gezonde school Winterswijk

Bijlage 4. Uitwerking programma's

De laatste jaren zijn met verschillende (maatschappelijke) partners activiteiten opgestart die gericht zijn op behoud en bevordering van een gezonde leefstijl van onze inwoners. Het zwaartepunt ligt op sport en bewegen, maar ook op (op)voeding, gedragsverandering en participatie. De activiteiten zijn voor alle inwoners en soms doelgroepgericht.

Lokale activiteiten en programma's in het kader van sport en bewegen

Sportdagen (Jaspers Jeugdsportdag, Indoorsportdag, Buitenspeeldag)

Doel:	kennismaken met verschillende sporten en juiste sportkeuze maken
Activiteit:	sport- en speldagen en proeftrainingen
Doelgroep:	voornamelijk kinderen in de basisschoolleeftijd

Nationale Sportweek

Doel:	sporten en bewegen promoten
Activiteit:	kennismakingslessen en workshops
Doelgroep:	basisschoolkinderen

Sportkennismakingslessen

Doel:	kennismaken met het diverse sportaanbod in Winterswijk
Activiteit:	Trainers van Winterswijkse sportverenigingen komen tijdens de gymles op de basisscholen een aanbod verzorgen
Doelgroep:	basisschoolleerlingen

Combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches

Doel:	inwoners motiveren voor sport/bewegen of cultuur en het leggen van een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren. Sinds 2013 zetten we dit in. In Winterswijk zetten we in op het verhogen van de Nederlandse Norm Gezond Bewegen, het bevorderen van een gezonde leefstijl en verenigingsondersteuning. Daarnaast is er gewerkt aan de herkenbaarheid van de buurtsportcoaches door onder meer kleding in de huisstijl van Actief Winterswijk.
Activiteit:	op basis van de behoeften sport- en beweeg/cultuuractiviteiten organiseren. Verenigingen ondersteunen.
Doelgroep:	basisschooljeugd, jongeren (voortgezet onderwijs), senioren en sportverenigingen

Hybride leren

Doel:	ontwikkeling open club/ meer sportactiviteiten sportpark Jaspers
Activiteit:	Met het Graafschap College werken we samen aan een hybride leervorm. Zo'n 20 studenten ontwikkelen zich wekelijks op en rondom sportpark Jaspers in de sport- en beweegpraktijk van Winterswijk.
Doelgroep:	sportaanbieders en inwoners van Winterswijk

Sport Extra

Doel:	verbeteren van motorische vaardigheden van kinderen die moeite hebben met de basisvaardigheden van bewegen en het vergroten van het zelfvertrouwen
-------	--

Activiteit: beweeg- en spelactiviteiten in groepsverband uitgaande van de individuele mogelijkheden
Doelgroep: kinderen speciaal basisonderwijs die minder goede motorische vaardigheden hebben

Jeugdfonds Sport & Cultuur (JSFC)

Doel: sportkansen geven aan gezinnen waar niet genoeg geld is om lid te worden van een sportvereniging
Activiteit: Sinds november 2015 is gemeente Winterswijk aangesloten bij het Jeugdsportfonds. Sinds 2019 is hier ook het cultuurfonds aan toegevoegd. Diverse intermediairs zetten zich in om kinderen naar de sport toe te leiden.
Doelgroep: kinderen van 4 t/m 18 jaar (zie bijlage 4 voor het bereik van 2019)

Sportkaart

Aansluitend op het Jeugdsportfonds wilden we ook iets dergelijks voor volwassenen (minima en azc-bewoners) starten. Samen met de sportaanbieders hebben we ingezet op een sportkaart.

Actief Winterswijk

We zetten de website www.actiefwinterswijk.nl in om Winterswijkse sportactiviteiten te promoten. We willen hiermee de sportdeelname bij onze inwoners verhogen.

Niet aangeboren hersenletsel (NAH)

Om de vitaliteit van de doelgroep NAH te bevorderen is een werkgroep opgezet. Juist na het hersenletsel is het belangrijk om te blijven bewegen. Het beweegaanbod in Winterswijk voor deze doelgroep is in kaart gebracht, er is een flyer ontwikkeld en de organisaties samen bieden een beweegaanbod.

Lokale activiteiten en programma's in kader Gezonde leefstijl

Beweegspettters

Doel: op een laagdrempelige manier kennismaken met de bewegingsvormen in Winterswijk en informeren over bewegen en voeding
Activiteit: verschillende bewegingsactiviteiten en informatieavonden voor ouders
Doelgroep: kinderen van 0-4 jaar en hun ouders/verzorgers

Beweegdiploma

Doel: kinderen op jonge leeftijd stimuleren meer en beter te bewegen
Activiteit: 20 lessen waarin peuters en kleuters de basisbeginselen van bewegen leren
Doelgroep: kinderen in leeftijd 2 tot 6 jaar

Beweegwijs

Doel: meer bewegen op school: vóór school, in pauzes en na schooltijd
Activiteit: speelpleinmethodiek waarbij gewerkt wordt met een beweegteam, speelbegeleiders en speelpleinpakket
Doelgroep: basisscholen

Leefwijs

Doel: gezonde en vitale kinderen
Activiteit: lesprogramma vooral in spelvorm over gezond leven
Doelgroep: groep 1 tot en met 3 basisschool en hun ouders/verzorgers

Smaaklessen

Doel: ontdekken van smaken van voeding en bewustwording gezonde voeding
Activiteit: 5 of 10 lessen waarin aandacht is voor het ontdekken van smaken, bereiden van eten, herkomst van voedsel, voedselveiligheid en voedingswaarden
Doelgroep: groep 5 en 6 basisschool

Cool move en Fits

Doel: gezondheidsbevordering van kinderen met overgewicht
Activiteit: leefstijlprogramma waarbij kinderen met overgewicht en ouders worden begeleid op het gebied van voeding, beweging en gedrag
Doelgroep: kinderen van 8 t/m 12 jaar met overgewicht

Fit in de Buurt!

Doel: bevorderen gezonde leefstijl

Activiteit: een jaarprogramma gericht op bewegen en gezond eten. Laagdrempelig in de directe woonomgeving
Doelgroep: 21 tot 70 jarigen in de wijken Scholtenenk, Hakkelerkamp en Pelkwijk

Pelkpark

Rondom de nieuwgebouwde basisscholen De Bataaf en de Kolibrie zijn in 2014 een schoolplein en een park aangelegd, waarbij bewegen centraal staat. Het resultaat is een plein met mooie speeltoestellen, een sportveld en een klein theater dat ook wordt gebruikt voor buitenlessen. Het schoolplein voldoet aan de criteria voor Gezond Schoolplein. Tussen de beplanting in het park is een beleefpad aangelegd waarop enkele boomstammetjes zijn aangebracht om de motoriek te bevorderen. De buitenruimte van het Pelkpark is niet alleen bedoeld voor de schoolkinderen, ook de buurtbewoners mogen er gebruik van maken onder andere in het kader van buurtsportcoach- activiteiten.

Vliertuin

In het kader van Gezond in de stad (GIDS) is de openbare ruimte bij de nieuwe basisschool de Vlier ingericht in overleg met buurtbewoners. De buitenruimte moet aanleiding geven tot bewegen en ontmoeten.

Prediabetesproject

In het najaar 2014 is gestart met het prediabetes project: een samenwerking van medewerkers van het streekziekenhuis, een sportcentrum, huisartsen, Sportmedx, een medisch maatschappelijke werker en gemeente rondom het thema Het voorkomen van diabetes (type 2). Er wordt een intensief programma geboden gedurende 12 maanden, waarbij het gaat om gezonde voeding, voldoende bewegen en het psychisch welbevinden. Gekozen is voor diabetes type 2 omdat uit de Atlas voorzieningen Vitale Leef-omgeving Regio Achterhoek is gebleken dat met name de chronische aandoening diabetes fors gaat toenemen de komende jaren. De resultaten zijn bemoedigend en inmiddels is gestart met de vierde groep.

Kartrekker Gezonde leefstijl

De kartrekker Gezonde leefstijl zet zich vooral in om de boodschap gezonde leefstijl uit te dragen. In samenwerking met organisaties en inwoners wordt ingezet op sport, bewegen en gezonde voeding.

Beweegmakelaar

Doel: in beweging komen. Overstap van zorg naar beweegaanbod met begeleiding op maat
Activiteit: persoonlijke en professionele begeleiding voor een gezondere leefstijl. De inwoner kan door een zorg- of hulpverlener verwezen worden naar de beweegmakelaar, maar een inwoner kan ook zelf ondersteuning vragen van de beweegmakelaar.
Doelgroep: inwoners van Winterswijk van 18 jaar en ouder

Regionale activiteiten

Gezonde school

Steeds meer scholen in de Achterhoek hebben aandacht voor gezonde voeding/bewegen en verankeren dit in hun beleid. Hierbij ontvangen ze ondersteuning van een gezonde school adviseur van de GGD NOG. In Winterswijk is basisschool De Vlier Gezonde school.

Workshops

Verschillende gastlessen zijn gegeven over voeding en bewegen door de GGD Noord- en Oost- Gelderland (GGD NOG) aan scholen, kinderdagopvang en buurtsportcoaches.

Obstakelrun

In plaats van een gewone gymles is een spannende 'run' over obstakels georganiseerd voor de leerlingen van het voortgezet onderwijs. In aanloop en tijdens de run is samengewerkt met lokale sportverenigingen. Uiteraard is er naast bewegen aandacht besteed aan een gezonde leefstijl.

Waterschool

De kraanwaterdag is als één van de middelen ingezet om water drinken onder de jeugd en de leerkrachten aan te moedigen. Zoete drankjes zijn tijdens zo'n schooldag taboe. Verder ontdekten leerlingen spelenderwijs de voordelen van kraanwater tijdens de waterpleinspelen.

Ketenaanpak met netwerkpartners

Er is een ketenaanpak overgewicht jeugd (0-12 jaar) opgezet. Doel is om in een vroeg stadium overgewicht te signaleren en vervolgens kinderen en hun ouders begeleiden naar de zorg die aansluit op hun behoeften en mogelijkheden.

De acht Achterhoekse gemeenten, GGD Noord- en Oost-Gelderland, Caransscoop en de Gelderse Sport Federatie hebben samengewerkt om gezond eten en bewegen aantrekkelijk te maken voor de jeugd.

Achterhoek samen in beweging

Met de acht Achterhoekse gemeenten is samengewerkt op regionale beleidsafstemming en het opzetten van regionale sportprojecten. Onder de naam Achterhoek in Beweging is bijgedragen aan een vitale Achterhoek, waarin iedereen meedoet en de Achterhoek groeit en bloeit.

Projecten hierbij waren;

Aangepast sporten

Op het gebied van aangepast sporten was het zeer wenselijk, zo niet noodzakelijk, om regionaal samen te werken. In 2016 is het beweegaanbod voor mensen met een beperking geïnventariseerd en gepubliceerd. Om vraag en aanbod op elkaar aan te laten sluiten was meer nodig. In 2017 is een projectleider aangepast sporten van start gegaan met als doel om mensen met een beperking in de regio Achterhoek een leven lang (aangepaste) sport te laten beoefenen.

Talentondersteuning

In de Achterhoek worden jongens en meisjes geïnspireerd tot bewegen, hun talenten te ontdekken en te streven naar het beste; 'Ieder naar zijn eigen top'. De Achterhoek moet vitaal en kansrijk zijn voor jongeren. Sommige jongeren hebben het talent en de ambitie om op hoog niveau te sporten. De Talenten Academie zet zich ervoor in om de randvoorwaarden goed te organiseren.

Van de juiste trainingsfaciliteiten tot studieplekken en van psycho-sociale begeleiding tot ontspanning. Zo kunnen jongeren zich concentreren op de hoofdzaak: topsport en een sociaal leven in balans brengen.

Open club/Vitaal sportpark

Verenigingen krijgen een andere positie in de samenleving. Dat heeft gevolgen voor vele onderdelen binnen de club. In 'Schouder aan schouder' kregen verenigingen ondersteuning bij het zoeken naar de juiste koers voor hun vereniging.

Vitale sportparken hebben vaak een ruimtelijke en accommodatie-aspect. Het sportpark en de velden/gebouwen worden door meerdere partijen beheerd, onderhouden en gezamenlijk geprogrammeerd. In vitaliteitsparken is de hele dag bedrijvigheid. Er is een goede infrastructuur gecreëerd om veel crossovers te maken tussen de verschillende thema's.

Evenementen

Special Olympics

In 2016 zijn de Special Olympics 2018 toegekend aan de regio Achterhoek. De Special Olympics zijn bedoeld voor mensen met een verstandelijke beperking in de leeftijd van 8 jaar en ouder. In 2017 vonden de Regionale Special Olympics plaats. Door het evenement is het aangepast sporten in de regio gepromoot en is er een aantrekkelijk sportaanbod gecreëerd voor mensen met een verstandelijke beperking.

Vitaal ouder worden

Het doel van het project is het uitrollen van een integrale aanpak voor het versterken van de vitaliteit van senioren in de Achterhoek. De specifieke focus ligt daarbij op het bevorderen van sport- en beweegdeelname. Met het programma Old Stars Walking Football is een eerste aanzet gedaan. Diverse voetbalverenigingen in de Achterhoek hebben Walking Football voor hun inwoners. Ook in Winterswijk is een Walking Footballteam actief.

Tweede aandachtspunt is sport en bewegen als middel in het sociaal domein, zodat ouderen langer zelfstandig thuis kunnen wonen. Bewegen, ontmoeten, ontspannen zijn thema's die volop de aandacht hebben.

Bijlage 5. Cijfers over bewegen en lidmaatschappen

In de afgelopen tien jaar is de sportbranche in Nederland gegroeid en diverser geworden. Het aantal sportaanbieders is toegenomen en sporters kunnen kiezen uit een breder aanbod. Het sportaanbod bij sportverenigingen is ongeveer stabiel; het commerciële sportaanbod en de ongeorganiseerde sport (wandelen, fietsen) groeien.

Sporters maken gebruik van een gevarieerder sportaanbod bij onder andere:

- sportverenigingen (23%);
- commerciële sportaanbieders (18%);
- in de openbare ruimte (47%).

Iets meer dan de helft van de Nederlanders maakt wekelijks gebruik van het sportaanbod. Bijna een kwart (24%) van de Nederlanders sport nooit. (*Uit Brancherapport Sport.)

Beweegnormen en wekelijkse sporters Winterswijk

Wekelijkse sporters 2016 (doelgroep 19 jaar en ouder Winterswijk) 53% .
Wekelijkse sporters 2016 regio GGD NOG 54%

Sportdeelname (gegevens VSG monitor 2018)

- 76,5 % van de middelbare scholieren (klas 2 en 4) sport wekelijks in onze GGD regio.
- 58,7 % van de volwassenen (19 jaar en ouder) beoefent sport wekelijks in onze gemeente.
- 38,5 % van de volwassenen (65 jaar en ouder) beoefent sport wekelijks in onze gemeente.

Nederlandse Norm Gezond bewegen (gegevens VSG monitor 2018)

Voldoen aan Beweegrichtlijnen 2016 (doelgroep 19 jaar en ouder Winterswijk): 54% . Dit percentage is in regio Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG) 52,8 %.

- 67,9% van de volwassenen van 19 tot 65 jaar voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen;
- 73,9% van de volwassenen van 65 jaar en ouder voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.

Lidmaatschappen sportvereniging

Sportbondleden Winterswijk (2017): 33,1%.

Gemiddeld was 25% van de Nederlandse bevolking lid van een of meerdere sportverenigingen. Mensen met meerdere lidmaatschappen tellen maar een keer mee.

Lidmaatschap georganiseerde sport (gegevens VSG monitor 2018)

- 33,6 % van de inwoners is lid van een of meerdere sportbonden. Ter vergelijking: landelijk is dit 25%;
- 61,3 % van de inwoners (5-9 jaar) is lid van een of meerdere sportbonden;
- 60,2 % van de inwoners (10-24 jaar) is lid van een of meerdere sportbonden;
- 29,9% van de inwoners (25-44 jaar) is lid van een of meerdere sportbonden;
- 28% van de inwoners (45-64 jaar) is lid van een of meerdere sportbonden;
- 19,6% van de inwoners (65+) is lid van een of meerdere sportbonden.

Overgewicht 2018 (VSG monitor)

- 50,6% van de volwassenen (19 jaar en ouder) heeft overgewicht;
- 8,2% van de volwassenen van 19 tot 65 jaar heeft overgewicht;
- 57,6% van de volwassenen van 65 jaar en ouder heeft overgewicht.

Beperkingen

- 15% van de volwassenen (19 jaar en ouder) heeft een of meer beperkingen in horen, zien of bewegen;
- 10% van de volwassenen (19 jaar en ouder) heeft een of meer beperkingen in bewegen.

Bijlage 6. Jeugdfonds Sport & Cultuur opbrengsten 2019

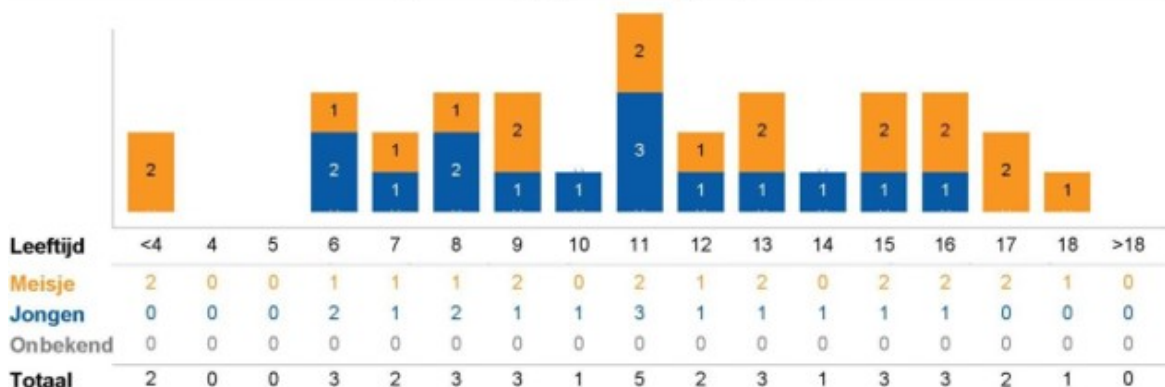
Jeugdfonds Sport & Cultuur Gelderland

Goedkeuringsjaar:	2019	Goedkeuringsjaar is: 2019
Aantal goedgekeurde aanvragen:	34	Datum goedgekeurd is: 01-01-2019..31-12-2019
Totaal aangevraagd bedrag €:	8.668,55	Gemeente is: winterswijk
Overhead per aanvraag €:	30,00	Overhead per aanvraag %:
Totaal overhead t.b.v aanvragen €:	1.020,00	Totaal overhead t.b.v aanvragen €: 0,00

Winterswijk

Leeftijdsverdeling op startdatum, per geslacht

Specificatie per activiteit	Jongen	Meisje	Onbekend	Totaal aangevraagd bedrag €:
aerobics	0	1	0	225,00
atletiek	1	0	0	225,00
boksen	1	0	0	359,75
fitness	1	4	0	1.200,00
gymnastiek/turnen	3	7	0	2.145,00
judo	1	1	0	470,00
paardrijden	0	1	0	225,00
voetbal	6	2	0	1.614,80
volleybal	1	0	0	210,00
zwemles (Babyzwemmen)	0	1	0	220,00
zwemles (diplomazwemmen)	0	2	0	750,00
zwemsport	1	0	0	1.024,00
Totaal gemeente:	15	19	0	8.668,55

Bijlage 7. Nieuwe beweegrichtlijnen

In 2017 zijn de nieuwe Nederlandse beweegrichtlijnen uitgebracht, die aangeven hoeveel lichaamsbeweging je per dag nodig hebt voor een goede gezondheid. Deze richtlijn richt zich op de doelgroepen 4-18 jaar en volwassenen & ouderen. Voor de doelgroep 0-4 jaar zijn nog geen beweegrichtlijnen ontwikkeld door het ontbreken van (voldoende en goed) wetenschappelijk onderzoek.

De **beweegrichtlijnen** zijn als volgt gedefinieerd:

Volwassenen en ouderen

- Bewegen is goed, meer bewegen is beter.
- Doe minstens 150 minuten per week aan matig intensieve inspanning, zoals wandelen en fietsen, verspreid over diverse dagen. Langer, vaker en/of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel.
- Doe minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten, voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen.
- En: voorkom veel stilzitten.

Kinderen van 4 tot 18 jaar

- Bewegen is goed, meer bewegen is beter.
- Doe minstens elke dag een uur matig intensieve inspanning. Langer, vaker en/of intensiever bewegen geeft extra gezondheidsvoordeel.
- Doe minstens driemaal per week spier- en botversterkende activiteiten.